

09.07.2019

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Aruanne

**Teadmussiirde pikaajaline programm ühistegevuse tegevusvaldkonnas,
perioodil 01.01.2019 – 30.06.2019**

Ühistegevuse tegevusvaldkonna teadmussirde pikaajalise programmi eesmärgiks on tegeleda põllumajandussaaduste tootjate ja töötajate ühistegevusega seotud väljakutsetega, et muuta ühistegevuse koostöövorm järjest sisukamaks ning ettevõtjatele tulutoovamaks.

Antud programmi raames käsitletakse ühistegevusena põllumajandussaaduste tootjate ja töötajate majandusliku ühistegevuse edendamist.

Raamleping nr 171752 sõlmiti 18. novembril 2016. Programmi täidavad: Eesti Maaülikool, MTÜ Eesti Põllumeeste Keskliit, Maaelu Edendamise Sihtasutus, MTÜ Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eestimaa Talupidajate Keskliit, Põllumeeste Ühistu KEVILI ja MTÜ KEVILI Koolitused. (EPKK ja EPK ühinesid 2017. aastal)

1. Aja- ja tegevuskava täitmine ning selles esinenud muudatused ning planeeritavad tegevused järgmisel poolaastal

1.1 Aja- ja tegevuskava täitmine ning selles esinenud muudatused

Alljärgnevas tabelis on välja toodud vastavalt Nõukogu aja- ja tegevuskava otsustele korraldatud tegevused 2019.a. esimesel poolaastal ning neis esinenud muudatused:

Nõukogu otsustega kinnitatud 2019.a. esimese poolaasta aja- ja tegevuskava järgsed tegevused:	2019.a. korraldatud tegevused ja muudatused:
Ettevõtete külastus: "Toorme le lisandväärtuse andmine" – Frank Kutter OÜ ja Viru Lihahühistu.	Korraldatud 11.01.2019, oli planeeritud aprillis.
Ettevõtete külastus: "Toorme le lisandväärtuse andmine" – AS Metsaküla Piim ja OÜ Kaiu LT.	Korraldatud 15.01.2019, oli planeeritud märtsis.
Ettevõtte külastus: "Toorme le lisandväärtuse andmine" – MTÜ Liivimaa Lihaveis.	Korraldatud 18.01.2019, oli planeeritud oktoobris.
Ettevõtte külastus: "Toorme le lisandväärtuse andmine" – Scandagra Eesti AS.	Korraldatud 22.01.2019, oli planeeritud veebruaris.
Infopäev: "Kuidas lahendada konflikte?".	Korraldatud 30.01.2019, oli planeeritud aprillis.
Infopäev: "Kuidas lahendada konflikte?".	Korraldatud 07.02.2019, oli planeeritud septembris.
Ühepäevane täienduskoolitus: "Riskijuhtimine põllumajanduses".	Korraldatud 15.02.2019, oli planeeritud mais.
Infopäev: "Ebaausate kaubandustavade vastane kaitse ja head tavad toiduainete tarneahelas".	Korraldatud 15.03.2019, oli planeeritud jaanuaris.
Infopäev: "Ühistu omanik on ühistu liige".	Korraldatud 18.03.2019.
Ühepäevane täienduskoolitus: "Kommunikatsioon ühistus".	Korraldatud 19.03.2019.
Kahepäevane täienduskoolitus: "Finantseerimine".	Korraldatud 20.03.-21.03.2019.

Ühepäevane täienduskoolitus: "Jaekaubanduse võimalused".	Korraldatud 12.04.2019, oli planeeritud jaanuaris.
Ühepäevane täienduskoolitus: "Turunduse võimalused".	Korraldatud 23.04.2019, oli planeeritud jaanuaris.
Infopäev: "Toorme hinna kujunemine ühistu liikmele".	Korraldatud: 24.05.2019, oli planeeritud veebruaris.
Kahepäevane täienduskoolitus: "Koostöö arendamise meetodid".	Korraldatud: 27.05.-28.05.2019, oli planeeritud märtsis.
Õpiring: "Viljandi väikepõllumajandus tootjate koostöö õpiring".	Korraldatud 2 kohtumist: 23.01.2019 ja 03.04.2019.
Õpiring: "Piimanduse koostöö õpiring".	Korraldatud 2 kohtumist: 18.04.2019 ja 23.05.2019.
Õpiring: "Toidunisu tootjate koostöö õpiring".	Korraldatud 2 kohtumist: 02.04.2019 ja 11.06.2019.

1.2. Planeeritavad tegevused 2019.a. teisel poolaastal

Järgmisel poolaastal korraldatakse järgmised tegevused:

- a) Ühepäevane täienduskoolitus: „Ühistegevuse praktilised kogemused“ – 12.09.2019;
- b) Kahepäevane täienduskoolitus: „Ühistegevuse praktilised kogemused“ - 25.09.-26.09.2019;
- c) Infopäev: „Ühistu omanik on ühistu liige“ – 28.09.2019;
- d) Viljandi väikepõllumajandus tootjate õpiringi kohtumine – oktoober 2019;
- e) Piimatootjate õpiringi kohtumine – 24.09.2019;
- f) Toidunisu tootjate õpiringi kohtumine – oktoober 2019;
- g) Konverents: „Turundamine – Kaubamärgi loomine ja selle turule toomine“ – 11.10.2019;
- h) Välisettevõtete külastus Kreekas – november 2019;
- i) Käsiraamat: „Areneva ühistu käsiraamat“;
- j) Käsiraamat: „Ühistu juhtimise käsiraamat“;
- k) Käsiraamat: „Ühistu nõukogu käsiraamat“;
- l) Teabematerjal: „Ühistu finantseerimine ja ühishangete koostamine“;
- m) Teabematerjal: „Ühisturundamine“;
- n) Teabematerjal: „Ühistutevaheline koostöö“.

2. Tegevuste ja nende tulemuste kirjeldus

2.1 Infopäevad

Infopäevad teemal “Kuidas lahendada konflikte?”.

30.01.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 11 osalejat.

07.02.2019; Hellamaa Külakeskus, Muhu; 10 osalejat.

- HAL Koolitus OÜ koolitaja **Ene Seidla** – Usalduse loomine ja konfliktide ennetamine ühistus
- HAL Koolitus OÜ koolitaja **Ene Seidla** – Töövormid konfliktsete teemade arutamiseks

30.01.2019 tagasiside:

1. Teematika: kõik 11 vastanut pidasid teematikat heaks (100%);
2. Ettekanne: kõik 11 vastanut pidasid ettekannet heaks (100%);
3. Päeva korraldus: kõik 11 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (100%);
4. Asukoht: 9 vastanut pidasid asukohta heaks (82%) ja 2 vastanut rahuldavaks (18%).

07.02.2019 tagasiside:

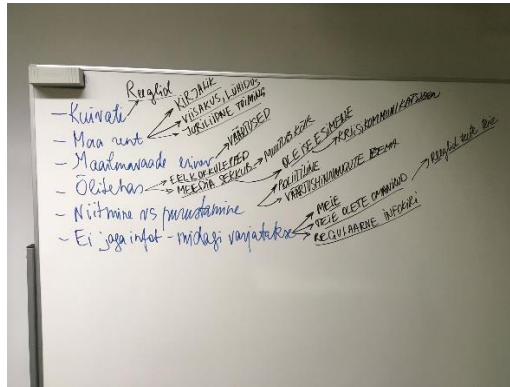
1. Teematika: kõik 10 vastanut pidasid teematikat heaks (100%);
2. Ettekanne: kõik 10 vastanut pidasid ettekannet heaks (100%);
3. Päeva korraldus: kõik 10 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (100%);
4. Asukoht: kõik 10 vastanut pidasid asukohta heaks (100%).

Ühe infopäeva sihtgrupp oli alustavate ja toimivate ühistute liikmed (07.02.2019) ning teise infopäeva sihtgrupp ühistute juhtkond ja nõukogu (30.01.2019). Infopäevadel osales kokku vastavalt 11 ja 10 osalejat. Infopäevade eesmärgiks oli koostöö oskuste arendamine.

Lisaeesmärgidena sooviti suurendada teadlikkuse ja teadmiste kasvu.

Infopäevadel räägiti konfliktsete situatsioonide tunnetamisest ja selliste olukordade lahendamisest.

30.01.2019:

07.02.2019:

Infopäev teemal “Ebaausate kaubandustavade vastane kaitse ja head tavad toiduainete tarneahelas”.

15.03.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 14 osalejat.

- Maaeluministeriumi põllumajanduspoliitika osakonna põllumajanduse ja toidusektori arengu büroo peaspetsialist **Kaie Laaneväli-Vinokurov** – Ülevaade Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist, milles käsitletakse toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes erinevaid ebaausaid kaubandustavasid
- Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja toiduvaldkonna nõunik **Meeli Lindsaar** – Ebaausad kauplemispraktikad ning võimalused nendevastaseks kaitseks

15.03.2019 tagasiside:

1. Teematika: kõik 11 vastanut pidasid teematikat heaks (100%);
2. Ettekanded: 10 vastanut pidasid ettekandeid heaks (91%) ja 1 rahuldavaks (9%);
3. Päeva korraldus: kõik 11 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (100%);
4. Asukoht: kõik 11 vastanut pidasid asukohta heaks (100%).

Infopäeva sihtgrupiks olid ühistute juhtkond ja liikmed. Infopäeval oli kokku 14 osalejat. Infopäeva eesmärgiks oli ühistegevuses osalejate arvu kasv põllumajandus- ja toidusektoris. Lisaeesmärgina sooviti suurendada teadmisi ja teadlikust.

Infopäev teemal “Ühistu omanik on ühistu liige”.

18.03.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 11 osalejat.

Lektor: Dr Constantine Iliopoulos, Ateena Põllumajandus Ülikool ja Põllumajandusökonomika Uurimisinstituut, Kreeka.

- Ühistu baasteadmised
- Ühistu omandiõigus – miks? mida? kuidas?
- Põllumajandusühistute liikmed – kohustused, vastutus ja õigused

18.03.2019 tagasiside:

1. Teemaatika: kõik 11 vastanut pidasid teemaatikat heaks (100%);
2. Ettekanne: kõik 11 vastanut pidasid ettekannet heaks (100%);
3. Päeva korraldus: kõik 11 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (100%);
4. Asukoht: kõik 11 vastanut pidasid asukohta heaks (100%).

Infopäeva sihtgrupiks olid alustavate ja toimivate ühistute liikmed. Infopäeval oli kokku 11 osalejat. Infopäeva eesmärgiks oli ühistegevuses osalejate arvu kasv põllumajandus- ja toidusektoris. Lisaeesmärgiks oli teadmiste ja teadlikuse kasv. Infopäeval käsitleti teemasid nagu ühistu liikmete aktiivsuse tõstmine, ühistu liikmeks olemise olemus, ühistu liikme õigused, vastutus ja kohustused.

Infopäev teemal “Toorme hinna kujunemine ühistu liikmele”.

24.05.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 11 osalejat.

- TÜ EPIKO juht **Üllas Hunt** – Toorme hinna kujunemine TÜ EPIKO näitel
- Põllumeeste ühistu KEVILI juht **Meelis Annus** – Toorme hinna kujunemine Põllumeeste ühistu KEVILI näitel

24.05.2019 tagasiside:

1. Teemaatika: 8 vastanut pidasid teemaatikat väga heaks (80%), 1 heaks (10%) ja 1 rahuldavaks (10%);
2. Ettekanded: 9 vastanut pidasid ettekandeid väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%);
3. Päeva korraldus: 8 vastanut pidasid päeva korraldust väga heaks (80%) ja 2 heaks (20%);
4. Asukoht: 6 vastanut pidasid asukohta väga heaks (60%), 3 heaks (30%) ja 1 rahuldavaks (10%).

Infopäeva sihtgrupiks olid alustavate ja toimivate ühistute liikmed. Infopäeval oli kokku 11 osalejat. Infopäeva eesmärgiks oli teadmiste ja teadlikuse kasv. Lisaeesmärgiks oli keskkonna loomine. Infopäeval käsitleti kahe ühistu näitel teemasid nagu makse skeem ühistu liikmele, kui ta müüb oma tooret ning sellega seoses ühistule kanduvad täiendavad kulud.

2.2 Ühepäevased täienduskoolitused

Ühepäevane täienduskoolitus teemal “Riskijuhtimine põllumajanduses”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/ltere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=9882&id_ay_toimimine=12984&systemi_seaded=3,1,12,1

15.02.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 14 osalejat.

- Eesti Maaülikooli Majandus- ja sotsiaalinstituudi professor ning ühistegevuse pikaajalise programmi eestvedaja **Rando Värnik** – Riskijuhtimine põllumajanduses
- Mudasilla Talu peremees **Kalle Kits** – Ühistegevus ja riskijuhtimine

15.02.2019 tagasiside:

1. Teematika: 12 vastanut pidasid teematikat heaks (92%) ja 1 rahuldavaks (8%);
2. Ettekanded: 11 vastanut pidasid ettekandeid heaks (84%) ja 2 rahuldavaks (16%);
3. Päeva korraldus: kõik 13 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (100%);
4. Asukoht: 11 vastanut pidasid asukohta heaks (84%) ja 2 vastanut rahuldavaks (16%).

Koolituse sihtgrupiks olid ühistute juhtkond ja nõukogu. Koolitusel osales kokku 14 osalejat. Koolituse eesmärgiks oli teadmiste ja teadlikuse kasv. Lisaeesmärgidena püüti käsitleda, kuidas läbi tegevuste suunata efektiivsuse kasvatamisele ja tulutoovuse suurendamisele. Koolitusel käsitleti järgnevaid teemasid: riskide tekkimise võimalused, riskide ulatus ja leevendusmehhanismid põllumajanduses; riskide maandamise institutsioonid ja valikud; riskideks ettevalmistamise võimalused ühistegevuse arendamisel põllumajanduses; võlahaldus; müükide juhtimine; tagatisfondid; kindlustamine.

Ühepäevane täienduskoolitus teemal “**Kommunikatsioon ühistus**”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/!tere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=9942&id_ay_toi_mumine=13044&steemi_seaded=3.1.12.1

19.03.2019; Eesti Maaülikool, Tartu ; 14 osalejat.

Lektor: Dr Constantine Iliopoulos, Ateena Põllumajandus Ülikool ja Põllumajandusökonoomika Uurimisinstituut, Kreeka.

- Ühistu baasteadmised
- Kommunikatsioon põllumajandusühistutes – baasteadmised – miks? mida? kuidas? kuna?
- Lahendused kommunikatsiooni väljakutsetele liikmetega, nõukoguga ja juhtkonnaga
- Holistilised strateegiad parandamiseks kommunikatsiooni
- Kommunikatsioon: organisatsiooniline allsüsteem

19.03.2019 tagasiside:

1. Teematika: 12 vastanut pidasid teematikat heaks (92%) ja 1 rahuldavaks (8%);
2. Ettekanne: 12 vastanut pidasid ettekannet heaks (92%) ja 1 rahuldavaks (8%);
3. Päeva korraldus: 11 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (84%) ja 2 rahuldavaks (16%);
4. Asukoht: 11 vastanut pidasid asukohta heaks (84%) ja 2 vastanut rahuldavaks (16%).

Koolituse sihtgrupiks olid ühistute nõukogu liikmed. Koolitusel osales 14 osalejat. Koolituse eesmärgiks oli kogemuste jagamine. Lisaeesmärkideks olid teadmiste ja teadlikuse kasv ning koostöö oskuste arendamine.

Ühepäevane täienduskoolitus teemal “Jaekaubanduse võimalused”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/!tere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=10102&id_ay_toimimine=13304&systemi_seaded=3,1,12,1

12.04.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 12 osalejat.

- Selver AS-i ostujuht **Liisi Leitsmann** – Jaekaubanduse võimalused Selver AS-i näitel
- OÜ Lõunapiim ja Metsavenna Turisimitalu OÜ juhatuse liige **Meelis Mõttus** – Jaekaubandusse pürgimise rõõmud ja mured

12.04.2019 tagasiside:

1. Teematika: 9 vastanut pidasid teematikat väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%);
2. Ettekanded: 9 vastanut pidasid ettekandeid väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%);
3. Päeva korraldus: 9 vastanut pidasid päeva korraldust väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%);
4. Asukoht: 9 vastanut pidasid asukohta väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%).

Koolituse sihtgrupiks oli tegutsevate ühistute juhtkond. Koolitusel osales kokku 12 osalejat. Koolituse eesmärk oli teadmiste ja teadlikuse kasv. Lisaeesmärgidena sooviti suurendada kasu efektiivsusest ja saavutada väärtusahelas kõrgemale liikumist. Koolitusel käsitleti teemasid nagu jaekaubanduse võimalused koostöökspõllumajandus- ja toidusektoriga ning tingimused ja ootused.

Ühepäevane täienduskoolitus teemal “Turunduse võimalused”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/!tere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=10103&id_ay_toimimine=13305&steemi_seaded=3,1,12,1

23.04.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; 14 osalejat.

- Mattias Cafe OÜ ning Maitse & Elamus OÜ asutaja ja peakokk **Joel Ostrat** – Turunduse võimalused läbi iseenda
- Uma Mekk kaubamärgi ja toiduvõrgustiku koordinaator **Esta Frosch** – Turunduse kogemused Uma Mekk kaubamärgi näitel

23.04.2019 tagasiside:

1. Teematika: kõik 10 vastanut pidasid teematikat väga heaks (100%);
2. Ettekanded: 8 vastanut pidasid ettekandeid väga heaks (80%) ja 2 heaks (20%);

3. Päeva korraldus: 9 vastanut pidasid päeva korraldust väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%);

4. Asukoht: 9 vastanut pidasid asukohta väga heaks (90%) ja 1 heaks (10%).

Koolituse sihtgrupiks olid ühistute juhtkond ja nõukogu. Koolitusel osales kokku 14 osalejat. Koolituse eesmärk oli väärtusahelas kõrgemale liikumine. Lisaeesmärkideks oli teadlikuse ja teadmiste kasv ning tulutoova keskkonna loomine. Samuti ühistegevuses osalejate arvu kasv põllumajandus- ja toidusektoris. Koolitusel käsitleti teemat, kuidas jõuda toormest brändini.

2.3 Kahepäevased täienduskoolitused

Kahepäevane täienduskoolitus teemal: “Finantseerimine”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/ltere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=9943&id_ay_toimimine=13045&systemi_seaded=3,1,12,1

20.03.-21.03.2018; Eesti Maaülikool, Tartu; 10 osalejat.

Lektor: Dr Constantine Iliopoulos, Ateena Põllumajandus Ülikool ja Põllumajandusökonomika Uurimisinstituut, Kreeka.

- Ühistu baastadmised
- Elutsükli raamistik diagnoosimaks põllumajandusühistuid – omandiõigus, juhtimine ja kapitaliseerimine
- Elutsükli faasid 1, 2 & 3: põllumajandusühistute omandiõiguse baastadmised – miks? mida? kuidas? kuna?
- Elutsükli faasid 1, 2 & 3: põllumajandusühistute juhtimise baastadmised
- Elutsükli faasid 1, 2 & 3: põllumajandusühistute kapitaliseerimise baastadmised

- Elutsükli faas 4: omandiõiguse, juhtimise ja kapitaliseerimise väljakutsete algpõhjused
- Elutsükli faas 5 – miks? mida? kuidas? kuna?
- Elutsükli faas 5: lahendused ja lahendusinstrumendid omandiõiguse, juhtimise ja kapitaliseerimise väljakutsetele – miks? mida? kuidas? kuna?
- Liikmete eelistuste heterogeensuse ja omandiõiguse, juhtimise, kapitaliseerimise probleemid: juhtumiuuringud ja näited
- Omandiõigus, juhtimine ja kapitaliseerimine: täissüsteemne lähenemine valimaks alternatiivsete valikute vahel

20.03.-21.03.2019 tagasiside:

1. Teemaatika: kõik 8 vastanut pidasid teematikat heaks (100%);
2. Ettekanne: kõik 8 vastanut pidasid ettekannet heaks (100%);
3. Päeva korraldus: 6 vastanut pidasid päeva korraldust heaks (75%) ja 2 rahuldavaks (25%);
4. Asukoht: 7 vastanut pidasid asukohta heaks (88%) ja 1 vastanu rahuldavaks (12%).

Koolituse sihtgrupiks olid ühistute juhtkond ja nõukogu. Koolitusel osales kokku 10 osalejat. Koolituse eesmärgiks oli teadmiste ja teadlikuse kasv. Lisaeesmärgiks oli kogemuste jagamine.

Kahepäevane täienduskoolitus teemal “Koostöö arendamise meetodid”.

Õppekava avaldatud:

https://ois.emu.ee/pls/ois/ltere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=10122&id_ay_toimumine=13344&systemi_seaded=3,1,12,1

27.05.-28.05.2019; Eesti Maaülikool, Tartu; esimesel päeval 18 osalejat, teisel päeval 16 osalejat.

Lektor: Kera OÜ koolitaja **Kristel Jalak**.

- Koostöö olemus
- Inimesed ja koostöö. Suhtlemistehnikad koostöös.
- Tagasiside koostöö arendamisel. Motiveerivad faktorid. Usalduskultuur.
- Vastupanu. Konfliktid ja koostöö.

27.05.-28.05.2019 tagasiside:

1. Teematika: 14 vastanut pidasid teematikat väga heaks (88%) ja 2 heaks (12%);
2. Ettekanne: 15 vastanut pidasid ettekannet väga heaks (94%) ja 1 heaks (6%);
3. Päeva korraldus: 13 vastanut pidasid päeva korraldust väga heaks (81%) ja 3 heaks (19%);
4. Asukoht: kõik 16 vastanut pidasid asukohta väga heaks (100%).

Koolituse sihtgrupiks olid ühistute juhtkond ja nõukogu. Koolitusel osales esimesel päeval 18 ja teisel päeval 16 osalejat. Koolituse eesmärgiks oli koostöö oskuste arendamine.

Lisaeesmärgiks oli suurem kasu efektiivsusest.

2.4 Eesti ettevõtete külastused

Esimene ettevõtete külastuse päev **“Toormele lisandväärtuse andmine”** toimus 11.01.2019.

2.4.1 Frank Kutter OÜ ja Viru Lihahistu

a) **“Toormele lisandväärtuse andmine” – 11.01.2019;**

Frank Kutter OÜ, Petlema, Kehtna-Nurme küla, Kehtna vald, Raplamaa 79051;
grupijuhhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Marek Mettas; osavõtjate arv: 12 osalejat.

b) **“Toormele lisandväärtuse andmine” – 11.01.2019;**

Viru Lihahühistu, Mäo, Paide vald, 72751; grupijuhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Einar Jakobi; osavõtjate arv: 12 osalejat.

Külastuste sihtgrupiks olid toimivate ja alustavate põllumajandusühistute juhtkond ja liikmed. Külastustel osales kokku 12 osalejat. Külastuste eesmärgiks oli praktilise teadmise jagamine koostöö arendamiseks ja toormele lisandväärtuse andmiseks. Lisaeesmärgiks oli väärtusahelas kõrgemale liikumine.

Frank Kutter OÜ puhul on tegemist sealiha väärdava ettevõttega. Hetkel müüakse oma tooteid Eestis, kuid tulevikus planeeritakse tegelema hakata ka ekspordiga. Suure hoolega jälgitakse toodete kvaliteeti ning pidevalt tehakse tööd, et seda veel paremaks muuta.

Samuti pööratakse tähelepanu oma brändiloo rääkimisele, seda nii läbi oma interneti lehe kui ka innovaatiliste pakendite. Viru Lihahühistu puhul on tegemist 1998.a. asutatud ühistuga, mis koondab sealihatootjaid. Koos turustatakse oma liha ja hangitakse sisendeid.

Teine ettevõtete külastuse päev “**Toormele lisandväärtuse andmine**” toimus 15.01.2019.

2.4.2 AS Metsaküla Piim ja OÜ Kaiu LT

a) “**Toormele lisandväärtuse andmine**” – 15.01.2019

AS Metsaküla Piim, Harjumaa, Harku vald, Kumna küla, Kumna tee 10; grupijuhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Jaan Metsamaa; osavõtjate arv: 7 osalejat.

b) “**Toormele lisandväärtuse andmine**” – 15.01.2019

OÜ Kaiu LT, Karitsa küla; grupijuhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Margus Muld; osavõtjate arv: 7 osalejat.

Külastuste sihtgrupiks olid toimivate ja alustavate põllumajandusühistute juhtkond ja liikmed. Külastustel osales kokku 7 osalejat. Külastuste eesmärgiks oli praktilise teadmise

jagamine koostöö arendamiseks ja toormele lisandväärtuse andmiseks. Lisaeesmärgiks oli väärtusahelas kõrgemale liikumine.

Külastati Aasta Põllumehi 2018 ja 2017. Tegemist on suurte piimatootmis ettevõtjatega, kes pidevalt otsivad oma tootmises efektiivseid ja innovaatilisi lahendusi. Mõlemad ettevõtted on suurepärase näited sellest, kuidas headest peremeestest saab alguse kvaliteetne toore ning selle väärimine.

Kolmas ettevõtte külastuse päev teemal **“Toormele lisandväärtuse andmine”** toimus 18.01.2019.

2.4.3 MTÜ Liivimaa Lihaveis

Külastati MTÜ Liivimaa Lihaveist, Tööstuse tee 5, Ahja. Grupijuhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Katrin Noorkõiv; osavõtjate arv: 10 osalejat.

Külastuste sihtgrupiks olid toimivate ja alustavate põllumajandusühistute juhtkond ja liikmed. Külastuste eesmärgiks oli praktilise teadmise jagamine koostöö arendamiseks ja toormele lisandväärtuse andmiseks. Lisaeesmärgiks oli väärtusahelas kõrgemale liikumine. MTÜ Liivimaa Lihaveise tegemistest on välja kasvanud Liivimaa lihasaaduste wabrik. Töödeldakse kodumaist toodangut ning lisaks oma toodete turundamisele tegeletakse ka tarbijate ja tootjate harimisega.

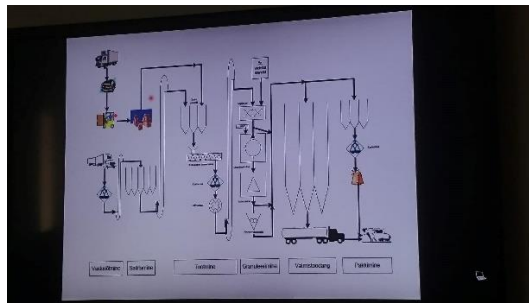

Neljas ettevõtte külastuse päev “**Toormele lisandväärtuse andmine**” toimus 22.01.2019.

2.4.4 Scandagra Eesti AS

Külastati Scandagra Eesti AS-i. Grupijuhi nimi: Rando Värnik; kõneleja: Mihkel Hang; osavõtjate arv: 15 osalejat.

Külastuse sihtgrupiks olid toimivate ja alustavate põllumajandusühistute juhtkond ja liikmed. Külastustel osales kokku 15 osalejat. Külastuse eesmärgiks oli praktilise teadmise jagamine koostöö arendamiseks ja toormele lisandväärtuse andmiseks. Lisaeesmärgiks oli väärtusahelas kõrgemale liikumine. Külastati Scandagra Eesti AS-i söödatehast Viljandis. Osalejatele pakkus rõõmu, et kõigile küsimustele vastati väga avameelselt.

2.5 Välisettevõtete külastus

Välisettevõtete külastus toimub 2019.a. teisel poolaastal.

2.6 Konverents

Konverents teemal: „Turundamine – kaubamärgi loomine ja selle turule toomine“ toimub Tartus, Eesti Maaülikoolis kuupäeval 11.10.2019.

2.7 Õpiringid

a) toidunisu tootjate koostöö õpiring

2019.a. esimesel poolaastal on toimunud kaks toidunisu tootjate koostöö õpiringi kohtumist. Koostöö õpiringi eesmärgiks on väärtusahelas kõrgemale jõudmine ning tegevusplaani käivitamine toidunisu lisaväärtuse tõstmiseks. Esimene kohtumine toimus 02.04.2019 Mäos ja teine kohtumine 11.06.2019 Antslas. Esimesel kohtumisel oli teemaks teravilja sektori arengud aastani 2030, riikliku sekkumise vajadused ja võimalused. Teise kohtumise teemaks oli koostööpraktikad 2019 aasta toidunisu tootmises.

b) Piimanduse koostöö õpiring

2019.a. esimesel poolaastal on toimunud kaks piimanduse koostöö õpiringi kohtumist. Piimanduse õpiringi eesmärgiks on koostöö oskuste arendamine. Kohtumised toimusid Mäos ja Paides vastavalt 18.04.2019 ja 23.05.2019. Esimese kohtumise teemaks oli piimandussektori arengukava aastaks 2030 ja teise kohtumise teemaks oli Eesti piimasektori strateegiast tuleviku tegevusteni.

c) Viljandi väikepõllumajandus tootjate koostöö õpiring

2019.a. esimesel poolaastal on toimunud kaks Viljandi väikepõllumajandus tootjate koostöö õpiringi kohtumist. Õpiringi eesmärgiks on kaasamine ja koostöö oskuste arendamine kvaliteedi tagamiseks väikepõllumajandus tootjate vahel. Kohtumised toimusid 23.01.2019 ja 03.04.2019 Viljandis. Esimese kohtumise teemaks oli ühistu liikmete ootused ühistu arengus 2019.a. ja võimalused ning teise kohtumise teemaks oli tuleviku toetusmeetmed ühistu säilitamiseks ja arendamiseks.

2.8 Väljaantud käsiraamatute ja teabematerjalide loetelu

2019.a. käsiraamatud ja teabematerjalid antakse välja 2019.a. teisel poolaastal.

2.9 Veebileht

Ühistegevuse veebilehel on avaldatud 2019.a. järgnevad materjalid:

- a) Kuidas lahendada konflikte – Ene Seidla 30.01.2019
- b) Kuidas lahendada konflikte – Ene Seidla 7.02.2019
- c) Riskijuhtimine põllumajanduses – Rando Värnik 15.02.2019

- d) Ühistegevus ja riskijuhtimine – Kalle Kits 15.02.2019
- e) Ülevaade EPND, milles käsitletakse toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes erinevaid ebaausaid kaubandustavasid – Kaie Laaneväli-Vinokurov 15.03.2019
- f) Ebaausad kauplemispraktikad ning võimalused nendevastaseks kaitseks – Meeli Lindsaar 15.03.2019
- g) Ühistu omanik on ühistu liige – Dr Constantine Iliopoulos 18.03.2019
- h) Jaekaubanduse võimalused Selver AS-i näitel – Liisi Leitsmann 12.04.2019
- i) Jaekaubandusse pürgimise rõõmud ja mured – Meelis Mõttus 12.04.2019
- j) Turunduse kogemused Uma Mekk kaubamärgi näitel – Esta Frosch 23.04.2019
- k) Toorme hinna kujunemine TÜ EPIKO näitel – Üllas Hunt 24.05.2019
- l) Toorme hinna kujunemine Põllumeeste ühistu KEVILI näitel – Meelis Annus 24.05.2019
- m) Ülevaade põllumajandustootjate tulundusühistutest Eestis 2018 – Rando Värnik, Kaie Laaneväli-Vinokurov, Liis Võlli 16.06.2019

Ühistegevuse veebilehe külastatavus Google Analytics andmetel on toodud alljärgnevas tabelis:

Periood	Külastajate arv
2017 märts	49
2017 aprill	108
2017 mai	134
2017 juuni	107
2017 juuli	86
2017 august	101
2017 september	88
2017 oktoober	104
2017 november	145
2017 detsember	107
2018 jaanuar	125
2018 veebruar	178
2018 märts	116
2018 aprill	99
2018 mai	65
2018 juuni	143
2018 juuli	79
2018 august	181
2018 september	123
2018 oktoober	153
2018 november	207
2018 detsember	220

2019 jaanuar	327
2019 veebruar	166
2019 märts	155
2019 aprill	142
2019 mai	133
2019 juuni	64

3. Teave sihtgruppidele infopäevade, täienduskoolituste, konverentside, ettevõtete külastuste ja õpiringide toimumise teavitamise kohta

Teavet programmi ürituste kohta on jagatud läbi mitme kanali internetis:

- a) pikk.ee veebileht;
- b) maainfo.ee veebileht ja uudiskirjad;
- c) yhistegevus.emu.ee veebileht;
- d) ühistegevuse Facebooki leht;
- e) Eesti Maaülikooli veebileht.

Samuti on saadetud kutsed e-mailiga läbi järgnevate listide;

- a) ühistute kontaktid äriregistrist;
- b) konsulentide kontakt pikk.ee lehelt;
- c) üritustel osalenud isikud;
- d) kutse edastamine programmi Nõukogu liikmete poolt;
- e) kutse edastamine programmi partnerite poolt (Põllumeeste Ühistu Kevili, Maaelu Edendamise Sihtasutus, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eestimaa Talupidajate Keskliit);
- f) põllumajanduse ja metsandusega tegelevad ettevõtted, PRIA kontakt, 2016.a. otsetoetuse saajad;
- g) PRIA poolt saadud tunnustatud tootjarühmade kontaktid;
- h) Eesti Maaülikooli andmebaas.

Samuti helistatakse läbi eelnevatel üritustel osalejad, et teavitada neid järgnevatest üritustest juhul, kui nädal enne üritust pole grupp täitunud. Kõige enam toimib otsekontakt helistades, sest e-maile tuleb palju ja tihti on huvipakkuvad üritused osalejatele märkamata jäänud. Samuti toimib hästi teavitamine sotsiaalmeedias.

4. Elluviidud tegevuste tulemuslikkuse analüüs

2019.a. esimesel poolaastal on korraldatud (5 infopäeva, 4 ühepäevast täienduskoolitust ja 2 kahepäevast ning 4 Eesti ettevõtete külastust) 15 tegevust, millest võttis osa 183 osalejat. See teeb keskmiselt 12.2 osalejat ürituse kohta.

Perioodil 01.01.2019-30.06.2019 on infopäevadel olnud kokku osalejaid 57, Eesti ettevõtete külastustel 44, kahepäevastel täienduskoolitustel 28 ja ühepäevastel täienduskoolitustel 54. Maksimaalne grupi suurus infopäevade ja koolituste puhul on 20 osalejat ning ettevõtete külastuste puhul 14 osalejat.

2019.a. esimesel poolaastal oli Eesti ettevõtete külastuse päevadest kõige populaarsem Scandagra Eesti AS külastamine. Infopäevadest oli kõige populaarsem teema "Ebaausate kaubandustavade vastane kaitse ja head tavad toiduainete tarneahelas". Koolituste puhul oli osalejate arv kõige suurem teema puhul "Koostöö arendamise meetodid".

Ühistegevuse programmi üritustel osalevad peamiselt sihtgrupid põllumajandus ühistute juhtkond ning põllumajandus ettevõtete juhtkond. Tulundusühistute liikmete osalemist on jätkuvalt oluliselt vähem ning seda aitaks suurendada juhtkonna aktiivsusega. Liikmete puhul on levinud arvamus, et ühistu tegevuse arendamiseks piisab, kui programmi üritustel osaleb juhtkond. Seetõttu on plaanis aastal 2020 korraldada rohkem üritusi, mis on mõeldud konkreetsetele ühistutele.

Programmi kõik tegevused, mis on kokkulepitud, aitavad suurendada ühistegevuse alase kompetentsi ja teabe levitamist kogu tarneahela ulatuses. Mitmel korral on ühistegevuse programmi juht ka aastal 2019 ühistegevuse alase kompetentsi teemadel **rääkinud nii teistel infopäevadel/konverentsidel, ajakirjanduses kui ka raadios**, samuti ühistegevuse rollist põllumajanduses ja toidutootmise sektoris.

Vastavalt osalejate suulisele ja kirjalikule tagasisidele soovitakse programmi jätkamist kujul, kus üritusi korraldatakse konkreetsetele ühistutele. Kõik korraldatud üritused on saanud positiivset tagasisidet ja osalejad on jäänud rahule valitud teemade ja lektoritega. Kõige positiivsema tagasiside sai koolitus: „Koostöö arendamise meetodid“. Samuti on osalejad rahul, et grupi suurused ei ületa 20 inimest, mis annab võimaluse küsimuste esitamiseks ja diskussiooni tekkimiseks, seeläbi on ka tagatud parem teadmiste omaksvõtmine. Programmi

meeskond näeb, et **ka edaspidi ei tohiks grupi suurus olla infopäevade ja koolituste puhul rohkem kui 20 osalejat.**

Järgmisel aastal soovib programmi meeskond korraldada rohkem koolitusi teemal koostöö arendamise meetodid. Samuti on plaanis korraldada üritusi teemadel: ühistu omanik on ühistu liige, ühistegevuse olemus ja võimalused, tootjaorganisatsioonid ja ühistu juhtimine.

Tellijale ettepanekud puuduvad.

5. Koostöötegevused valdkonnas tegutsevate asutuste ja organisatsioonidega

Ühistegevuse programmi partnerid kohtuvad aastas vähemalt kaks korda, et arutada korraldatud ürituste tulemust ning seada eesmärgid veel korraldamata ürituste puhul. Nii nagu 2017.a. ja 2018.a. tehakse koostööd Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojaga ka 2019.a., et korraldada rahvusvaheline ühistegevuse konverents ning viia läbi piimanduse õpiringi kohtumised.

Programmi teised partnerid on kaasatud pigem sektoripõhise sisendi andmise poole pealt kui ürituste läbiviimise poole pealt, ürituste korralduslik pool on Eesti Maaülikooli kanda.

Koostööd tehakse ka Maaelu Edendamise Sihtasutusega, et rohkem kaasata üritustel osalejatena nõustajaid ja seeläbi suurendada ühistegevusealaste teabelevitajate võrgustikku.

Kõik programmi partnerid on kursis tegevuste kalendriga ning korraldavad info levitamist läbi oma kanalite. Samuti tehakse koostööd ka Eestimaa Talupidajate Keskliiduga, et kaasata üritustele noortalunikke.

Peale partnerite seminaride, ollakse jätkuvalt aktiivselt ühenduses ka e-maili ja telefoni teel, omavahel jagatakse programmi ürituste tagasiside ning olulist informatsiooni, mis toetab programmi tegevusi.

2019.a. jätkati sama suunda nagu oli 2017.a ja 2018.a., lektoritena olid kaasatud ettevõtjad-praktikud, koolitajad, ühistute juhtkond ja nõukogu, valdkonna organisatsioonide ja liitude juhtkond ja nõukogu ning õppejõud.

Aruande koostajad: Rando Värnik, ühistegevuse programmi juht ja Liis Võlli, ühistegevuse programmi assistent.

Aruande kinnitamine ühistegevuse teadmussiirde pikaajalise programmi Nõukogu poolt, aruande kinnitamise kuupäev:

1. Hanna Tamsalu, Põllumajandusuuringute Keskus (nõukogu esimees): 08.07.2019
2. Jaak Läänemets, KEVILI (nõukogu liige): 09.07.2019
3. Jaanus Joasoo, Maaeluministeerium (nõukogu liige): 04.07.2019
4. Leho Verk, Maaelu Edendamise Sihtasutus (nõukogu liige): 08.07.2019
5. Märt Riisenberg, TÜ EPIKO (nõukogu liige): 08.07.2019
6. Kalle Hamburg, Eestimaa Talupidajate Keskliit (nõukogu liige): 09.07.2019
7. Kaie Laaneväli, Maaeluministeerium (nõukogu liige): 09.07.2019
8. Mikk Link, Eesti Erametsaliit (nõukogu liige): 09.07.2019
9. Rando Värnik, Eesti Maaülikool (nõukogu liige): 08.07.2019